

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAP

Nr. 2

April 1936

34. årgang

Kedigert av Det Norske Myrselskaps sekretær, dr. agr. Aasulv Løddesøl

REPRESENTANTMØTE OG ÅRSMØTE I DET NORSKE MYRSELSKAP.

REPRESENTANTMØTE i Det norske myrselskap blev holdt i «Sangerhallen», Oslo Håndverks- og Industriforening tirsdag den 3. mars kl. 16. Møtet blev ledet av formannen, godseier Carl Løvenskiold.

Før man gikk over til behandling av de foreliggende saker, holdt formannen en kort minnetale over gårdbruker Knut Alfstad, Valdres, som avgikk ved døden den 29. februar i år. Formannen uttalte: Gårdbruker Knut Alfstad har vært medlem av vårt representantskap siden 1929. Som representant for fjellbygdene var herr Alfstad særlig interessert for den gren av selskapets arbeide som tar sikte på å skaffe torvbrensel til setergrendene for derved å verne om skogen i våre høifjellstrakter. Han viste en levende interesse for dette arbeide og støttet oss på mange måter, ikke minst ved de kløke råd han ga oss. Vi har gjennom herr Alfstad mottatt mange gode impulser som har vært oss en god hjelp i vårt arbeide, og vi takker ham for hans innsats på dette felt. Vi lyser fred over hans minne!

Talen blev påhørt stående.

Følgende saker blev derefter behandlet:

1. Årsberetning og regnskap for 1935, som blev referert. For regnskapet blev meddelt ansvarsfrihet.
2. Valg på 3 medlemmer av styret. De uttredende, godseier Carl Løvenskiold og statsgeolog dr. Gunnar Holmsen blev gjenvalgt. Istedetfor stortingsmann Jon Sundby, som bestemt hadde frasagt sig gjenvalg, blev valgt forstmester W. Kildal.
3. Formannvalg. Som selskapets formann og næstformann blev valgt henholdsvis godseier Carl Løvenskiold og dr. Gunnar Holmsen, for begge vedkommende gjenvalg.

Styrets sammensetning er nu:

Godseier Carl Løvenskiold, Ullern, formann.
 Statsgeolog, dr. Gunnar Holmsen, Vettakollen, næstformann.
 Direktør Haakon O. Christiansen, Trondheim.
 Gårdbruker Arthur Krohn, Oslo.
 Forstmester W. Kildal, Kjelsås.

4. Som varamenn blev valgt:

Professor Emil Korsmo, Oslo.
 Grosserer Harald Sundt, Oslo.
 Godseier Jørgen Mathiesen, Eidsvoll.
 Forstkandidat Oscar Heiberg Numedal.

5. Ingeniør A. Ordings ansettelse som torvteknisk konsulent blev forlenget på lignende vilkår som tidligere.

6. Som revisor blev gjenvalgt A/S Revision, Oslo.

Årsmøte holdtes 3. mars kl. 16¹/₂ i «Sangerhallen».

Til behandling forelå:

1. Årsberetning og regnskap for 1935, som blev fremlagt og godkjent.
2. Valg av 5 medlemmer av representantskapet.

Følgende blev valgt:

Godseier W. Mohr, Fjøsanger.
 Direktør Johs. Nore, Asker.
 Ingeniør Per Schönning, Kongsvinger.
 Ingeniørkjemiker O. Braadlie, Trondheim.
 Ingeniør Hj. Kielland, Lillestrømmen.
 Sistnevnte istedenfor forstkand. W. Hille Dahl, som hadde frasagt sig gjenvalg.

Gjenstående representanter:

Oberst Egge Astrup, Oslo.
 Professor, dr. K. O. Bjørlykke, Ås.
 Statsråd Johan E. Mellbye, Nes, Hedmark.
 Ingeniør E. Cappelen Knudsen, Borgestad.
 Gårdbruker Fin Blakstad, Sørumsund.

3. Foredragsmøte: På årsmøtet blev holdt foredrag av sekretær Løddesøl om: «Jordødeleggelsen ved torvstikning i våre kystbygder», og av godseier Løvenskiold om: «Gjenreisning av skogen i Øygaren».

Foredragene er tatt inn i nærværende hefte.

DET NORSKE MYRSELSKAPS ÅRSBERETNING OG REGNSKAP FOR 1935.

I 1935 er innmeldt 60 nye medlemmer, nemlig 10 livsvarige, 31 årsbetalende og 19 indirekte medlemmer. De nye indirekte medlemmer fordeler sig med 8 på Finnmark landbruksselskap, 10 på Troms landbruksselskap og 1 på Trøndelagens myrselskap. Avgangen har vært 8 døde og 11 utmeldte, herav 4 indirekte medlemmer ved Trøndelagens myrselskap. Dessuten er 4 årsbetalende medlemmer efter eget ønske overført til livsvarige. Medlemstallet pr. 31/12—35 var:

Årsbetalende medlemmer		281
Livsvarige do.		229
Indirekte do.		253
Korresponderende dø.		9
Æresmedlemmer		2
Tilsammen		774

Selskapets bytteforbindelser, som kommer i tillegg til ovennevnte, utgjorde ved årsskiftet i alt 117, herav 68 norske og 49 utenlandske.

Funksjonærene i beretningsåret har vært 1 sekretær, 1 torvkonsulent, 1 forsøksleder, 1 forsøksassistent, 1 kontorassistent og delvis 2 landmålere.

Oplysningsarbeidet.

Som foregående år er tidsskriftet utkommet med 6 hefter i 1000 eksemplarer. Forsøksstasjonens årsmelding er trykt i 500 eksemplarer. Dessuten er i årets løp holdt en del foredrag om forskjellige myrspørsmål, bl. a. i foredragsserien «Norsk næringsliv» i Kringkastingen. Sekretæren har i 1935 holdt ca. 40 forelesninger i jordlære ved Vinterlandbruksskolens videregående avdeling. Ved forsøksstasjonen på Mæresmyren har også i 1935 vært en hel del besøkende som ved omvisning og demonstrasjoner er satt inn i forsøkene.

Korrespondansen og antallet av saker som ønskes utredet av selskapet, viser fortsatt sterk stigning i det forløpne år. Kontorarbeidet er som følge herav øket betydelig. Hittil er vi helt à jour på dette område, men fortsetter stigningen, vil en økning av kontorpersonalet neppe være til å undgå.

Myrundersøkelser m. v.

Virksomheten i 1935 er omtalt i hefte 6 f. å. Idet vi henviser hertil, og til særskilte beretninger fra ingeniør Ording og forsøksleder Hagerup, skal vi her ganske kort nevne de viktigste undersøkelser som er foretatt eller ledet av selskapets sekretær.

Myr inventeringen blev påbegynt i mai måned og omfattet

i 1935 myrene på Smøla med omliggende øier, samt myrene på Langøya, Hadseløya og Hinnøya. Utskiftningskandidat O. Hovde, der har utført markarbeidet, holder for tiden på med utarbeidelsen av karter over de undersøkte områder, som tilsammen utgjør ca. 240,000 dekar. Nærmere beskrivelser vil bli publisert senere.

Teleundersøkelser: I begynnelsen av juni måned blev det satt igang undersøkelser over teleforholdene på en rekke myrer i Sør-Varanger. Observasjoner over teledybder, temperaturforhold m. v. blev foretatt regelmessig helt til begynnelsen av oktober måned. Dette arbeide blev utført av landbrukskandidat D. Lømsland. Resultatene er ennå ikke ferdigbehandlet.

Jordødeleggelsen ved torvstikning i våre kystbygder: Der er i 1935 innsamlet et betydelig materiale til belysning av dette spørsmål. Særlig er Hjelme herred i Hordaland gjort til gjenstand for detaljerte undersøkelser, idet vi foruten å opta en nøiaktig torvstatistikk, også har undersøkt jordsmonnets fordeling innen forskjellige markslag og utarbeidet et oversiktskart over jordens eventuelle fremtidige bruk. Markarbeidet, som er foretatt av forstkandidat T. Espeland, blev påbegynt i slutten av juli og avsluttet i oktober. Melding om resultatene vil bli gitt på selskapets årsmøte.

Undersøkelser av bureisingsfelter: I august foretok sekretæren undersøkelser av Storemyr i Gjerpen, Ambergslåtta bureisingsfelt i Drangedal og av en rekke myrer langs den påtenkte vei Kroken—Jysereid—Vøllestad i Drangedal, Telemark fylke. Videre blev på samme tur foretatt undersøkelse av Høne myr i Finland og Lauvåsmylene i Hægeland, begge innen Vest-Agder fylke. I september måned var sekretæren på reise i Hedmark fylke og undersøkte da Ulvåkjølen, Graslandkjølen og et par andre myrkjøler innen Elverum herred. Om alle ovennevnte undersøkelser er avgitt melding til vedkommende rekvirenter.

Det av selskapets funksjonærer undersøkte areal i 1935 utgjør ca. 268,000 dekar, herav utgjør ca. 250,000 dekar myr.

*

I begynnelsen av juli deltok sekretæren i Nordiske Jordbruksforskeres Forenings kongress i Kjøbenhavn og i en ekskursion gjennom Jylland arrangert av N. J. F.s seksjoner for jordbunnforskning og kulturteknikk.

Årsberetning for 1935 fra myrselskapets torvtekniske konsulent, ingeniør A. Ording.

I 1935 har der vært en øket interesse for myrene og deres utnyttelse. Antallet av rekvisisjoner angående myrundersøkelser og planer for utnyttelse er øket.

Flere problemer vedrørende brenntorvproduksjon og torvbrenselmåter synes å være kommet et stykke fremover og delvis løst,

Arbeidet har som tidligere år vært fordelt på følgende oppgaver:

- I. Myrundersøkelser og igangsetning av torvstikking ved seterbrukene i høifjellet for å spare vernskogen.
- II. Undersøkelse av myrer for spesielle formål.
- III. Undersøkelse av myrer for torvstatistikk.

I. Arbeidet med torvstikkingen for seterbrukene

har vært drevet i Bøverdalen i Lom og i Hol i Hallingdal.

I Bøverdalen undersøktes følgende myrer:

Myr nedenfor Raubergstølen, Skålmyrene, Storhaugmyra, Vassmyra, Bottensetermyra, myrer ved Bøverkinnhalsen og myrene ved stølene på Leiråsen. Til hver seter fantes brukbar brenntorv og flere utmerkede dyrkingsmyrer.

I Hol i Hallingdal undersøktes myrer omkring Hovet og myrer i 3 setergrender.

Ved gårdbruker T. Larsgårds seter i Sundalen finnes et stort myrareal med gode dyrkingsmyrer. Larsgård har satt i gang dyrking på disse myrer med gode resultater. Han tenker på å fortsette dyrkingen. Myrene ligger i en høide av ca. 930 m. o. h.

Foruten i Lom og Hol har der vært undersøkt myrer i Storådalen ovenfor Gjendebu, og delvis for myrselskapets regning er der opsatt to torvhesjeskur — et ved Gjendebu i Jotunheimen og et ved Tuvaseter på Hardangervidda.

Efter hvert som bilveier blir bygget i setertraktene kan brensel lett føres fra bygden til setrene og med de bedre kommunikasjoner er det ingen nødvendighet å anvende vernskogen som brensel. Torven som ligger like utenfor budøren bør jo ellers være det eneste naturlige og billigste brensel for setrene. Det almindeligste blir nu at melken kjøres fra setrene til ysterier i bygden. Ved ysteriene blir det et meget stort vedforbruk, som nu flere steder delvis erstattes av kull. I tilfelle ysteriene utelukkende skulde bli henvist til ved, vilde det ta så sterkt på fjellbygdenes vedbeholdninger at der vilde bli vedmangel. I flere fjellbygder har man vært opmerksom på dette. Ved myrselskapet er der foretatt undersøkelser av myrer og planlagt brenntorvdrift for brensel til ysteriene.

II. Undersøkelse av myrer for spesielle formål med planleggelse av anlegg

er foretatt for:

Komnesmyren i Høland med overslag for torvstrødrift.

Stubberudmyren ved Alnabru, boringskart og overslag.

Torvstrømyr tilhørende Ljanbruket. Undersøkelse, tegning av fabrikk og hesjer, planleggelse og overslag.

Skedsmo torvstrølag. Undersøkelse av myr, planleggelse, montasjetegning, tilsyn.

A/S Skreia torvstrøfabrikk. Undersøkelser, forslag til utbedring ved eldre fabrikk.

Nes torvstrølag på Hedmark. Undersøkelse av myr, tegninger av hesjer og maskinhus.

Torvstrømyr i Nittedal. Undersøkelse og uttalelse.

Odalen torvstrøfabrikk. Undersøkelse av myr og uttalelse i anledning av låneandragende.

Romedal almenning. Undersøkelse av myr, montasjetegning for torvstrøfabrikk. Tegning av hesjer, planleggelse av teigleggingen og transportarrangementet.

Vinger torvstrøfabrikk. Konsulent ved gjenopbygging etter brand.

Ovennevnte torvstrøanlegg representerer et areal av ca. 2100 dekar.

Nedre Snertingdal småbrukerlag. Undersøkelse av 3 brenntorvmyrer. Planleggelse av drift.

Torpa landbrukslag. Undersøkelse av og uttalelse om 5 myrer i Torpa.

Torkel Bergheim i Gol m. fl. Undersøkelse av 4 torvstrømyrer.

III. Undersøkelse av myrer for myrstatistikk.

Dette arbeide har i år vært utført for Romedal almenning for å få en samlet oversikt over almenningens myrer. Man har etter almenningskartene tatt særskilte kart av de enkelte myrer og innlagt boringsstedene på disse. Av hver av de mere betydelige myrer er tatt analyser.

*

Der blev holdt foredrag på Det norske myrselskaps årsmøte.

Der er utarbeidet utredninger om forskjellige torvtekniske spørsmål for departementet og for private.

*

Torvstrøproduksjonen har foregått under gunstige tørkingsforhold på forsommeren, derimot var eftersommeren og høsten våt. Torvstrøet er ellers gjennomgående bra tørt. Den fabrikkmessige produksjon andrar sig til ca. 320,000 baller, noe mere enn fjorårets. Regner man strøtorvtilvirkningen av andelslag og private som ikke presser sitt strø, til ca. 250,000 kbm., blir årets torvstrøproduksjon omkring 570,000 kbm., hvortil er medgått av myr til 1 m. dyp 430 dekar.

Forbruket av torvstrø har øket.

Av brenntorv er der maskinmessig bare produsert omkring 20,000 kbm., vesentlig av almenninger.

På brenntorvens område er flere nye metoder under opselling som antagelig vil bety en større verdsettelse av myrene og gjøre deres produkter mere velsett i vår nasjonale husholdning.

31. januar 1936.

A. Ordning.

Kort oversikt over vær og årsvekst m. v. ved Det norske myrselskaps forsøksstasjon på Mæresmyra 1935.

Av forsøksleder Hans Hagerup.

Vinteren 1934—35 var mild som sine nærmeste forgjengere. Før jul 1934 var det en del sne og litt kaldt, men januar 1935 blev mildt og det meste av nedbøren i denne måned falt som regn. I februar måned blev det stabilere vintervær med sne og bra føre, og sneen lå med et dekke av 15 til 30 cm.s tykkelse til midten av april. Omkring 20. april var det snebart ved forsøksstasjonen, men det holdt sig kaldt utover våren, og vårarbeidene blev senere utført enn årene før, men unormalt sent kan man ikke si det blev. Det var forholdsvis liten nedbør i mars—april.

Heller ikke denne vinter blev det noen dyp tele, men det kolde vær utover våren gjorde at den likevel satt lenge i. Harving og såing kunde for det meste gå for sig på telen. Tykkelsen av telen var 20—30 cm. før noe var optint. Ved måling av telen den 23. april var det på vollpløgsle 15—25 cm. tykk tele og på voll 12—20 cm., og det var optint 2—5 cm. På udyrket myr var det 20—25 cm. tykk tele og intet optint. Omkring den 20. mai var det omtrent telefritt på den dyrkede jord.

De overvintrende planter hadde klart sig bra, det var ubetydelig isbrand. Kløveren hadde også greid sig bra og gjorde adskillig av sig i første-årsengen, men svært lite i andre års eng på grasmyr. På sandkjørt mosemyr hadde kløveren overvintret godt og gav rikelig andel i avlingen også i tredje og fjerde års eng, dette gjelder både rød- og alsikekløver, men mest rødkløver.

Harving på telen tok til 25. april, og utsåingen av kunstgjødsel blev utført til følgende tider: Fosfat- og kaligjødsel blev utsådd på eng fra 23. april til 3. mai, og på åker fra 1. til 11. mai. Kvelstoffgjødelsen blev utsådd på eng fra 24. til 31 mai og på åker fra 5. til 11. juni.

Så- og settetider for de vanlige jordbruksvekster blev som følger: Perlehavre og vårrug blev sådd 4. mai, Asplundbygg 7. mai, Maskinbygg 9., engfrø 14., gulrot 16., poteter 20. og neper 29. mai, rødbeter 3. juni, hodekål 13. juni og hørstrug 20. august.

Som nevnt var våren kald med mye regn og sludd i mai måned. Opspiringen gikk derfor sent. Det var mange frostnetter i denne måned, men frosten gjorde ingen nevneverdig skade på den tid, da jorden var meget våt. Også juni måned var meste tiden regnfull og kald, men en 8 dagers tid i slutten av måneden blev det litt drivende vær og veksten kom godt igang. Dessverre blev det bare en kort tid, regnværet kom snart igjen og med dette lavere temperatur. Dette kolde og regnfulle vær varte til midten av august. Da blev det et brått omslag med forholdsvis høi temperatur til å være så sent på året, og oppholdsvær en lengere tid. Kornet blev drevet bra frem til modning, særlig bygget, og rotvekstene kom bra i vei, men helt å ta igjen det forsomte lykkedes selvsagt ikke.

Slåtten tok til 17. juli og varte til 7. august. Regnværet i slåtten gjorde at arbeidet blev vanskelig og sent å få fra sig. Høibergingen blev som man vil forstå også vanskeliggjort, og kvaliteten blev delvis mindre god. Alt høiet blev selvsagt hesjet, og det blev særlig øverste tråden på hesjene som blev mest skadd. En del høi blev innkjørt efter at godværet var kommet i august, og dette blev av bra kvalitet.

Avlingsstørrelsen blev bra, om enn kvaliteten blev mindre god. På omløpsfeltene blev høiavlingene for de forskjellige engår slik i kg. pr. dekar:

	Omløp med 3 år eng	Omløp med 4 år eng	Omløp med 5 år eng
1. års eng	690	652	612
2. —»—	504	500	536
3. —»—	638	554	538
4. —»—	—	654	526
5. —»—	—	—	624

Den mindre avling de tal viser som ligger innenfor strekene som er trukket i opstillingen, skriver sig fra at høien (efterslåtten) blev høstet på disse parseller året før, og ikke på de andre. Ellers viser avlingen sig å være noe mindre enn som vanlig er tilfelle. Enkelte yngre engfelt ga omkring 700 kg. høi pr. dekar, mens eldre eng (25 år gammel) ga 450 til 500 kg.

Det drivende vær i siste halvpart av august måned gjorde at kornet, særlig bygg, nådde frem til ganske god modning. Dessverre hadde det rikelige regn utover vår og sommer gjort at åkeren var helt nedlagt, og dette gjorde sitt til at modningen blev sinket, og farven blev noe grå. Dessuten viste det sig at bygget var sterkt angrepet av rust (gulrust) både på korn og halm.

Maskinbygg blev skåret fra 26. august og Asplundbygg fra 31. august, timoteifrø 6. september og Perlehave fra 9. september.

Maskinbygg ga ca. 220 kg. korn pr. dekar, Asplund ca. 280 kg., med henholdsvis 64 og 65 kg. hl.vekt slik kornet kom fra treskeverket. Havren nådde ikke å bli godt nok moden, sommervarmen blev for liten og full legde sinket også modningen. En del havre blev utsatt for sterk frost, den 12. september var $\div 7$ C., som skadde den meget. Avlingen pr. dekar blev god, ca. 320 kg., men hl.vekten blev bare 47 kg. slik havren kom fra treskeverket; ved skarp rensning kom den op i 50 kg. Bygget fikk god berging, havren derimot fikk dårligere bergingsvær utover høsten og siste havre kom ikke i hus før 8. oktober.

Potetene blev optatt fra 20. september. Det så ikke bra ut for potetavlingen en tid, men værømslaget i august gjorde at den ga bra avling. En del tørt råde var det også dette år, men denne gikk vesentlig på gresset og lite på knollene. De forskjellige sorter var også forskjellig med hensyn til hvor sterkt de var angrepet. De fleste sor-

ter var angrepet, Parnassia gikk fri. Noen avlingstall (kg. pr. dekar) for enkelte sorter skal nevnes:

Grahm	3338	kg. med	20,5	% tørrstoff
Louis Botha	2915	»	»	20,5 »
Sharpes Express ...	3246	»	»	22,0 »
Edzel Blue	3425	»	»	21,3 »
Parnassia	2952	»	»	23,5 »

Som man ser har både avling og tørrstoffinnhold vært ganske bra. Neper og kålrot blev optatt fra 10. oktober. Rotavling pr. dekar og tørrstoffprosent i røtter blev for enkelte sorter slik:

Dales hybrid	6305	kg. med	8,4	% tørrstoff
Fynsk bortfelder ...	7945	»	»	7,3 »
Kvit mainepe	5472	»	»	11,4 »
Østersundom	9556	»	»	7,8 »
Bangholm kålrot ...	3805	»	»	10,4 »

Avlingene varierer ganske sterkt sortene imellem; den tidlige Østersundom har stått best dette år.

Gulrøttene blev tatt op 5. oktober. Avlingene blev ikke særlig store for denne vekst. Rotavlingen for enkelte sorter blev pr. dekar:

Nantes	3204	kg.
Feonia	3700	»
Berliner Glas	3158	»
Chantenay	2353	»

Hodekålen blev tatt op 16. oktober. Avlingen blev ikke stor dette år, og heller ikke kan en si at den kål som blev høstet, var så fast som ønskelig kunde være. De tidligste sorter ga beste resultat. For enkelte sorter blev avlingen av faste hoder pr. dekar slik:

Trønder	1762	kg.
Juni-Riesen	2700	»
Ditmarsker (tidl.)	1764	»
Stavanger torv	1315	»

Rødbetene ga liten avling og dårlig utviklede røtter. I det hele må man si at for grønn saker var året 1935 et dårlig år. Det blev for liten varme til at de kunde få tilfredsstillende utvikling på myrjord; gulrøttene dog så noenlunde bra.

For de almindelige jordbruksvekster var året avlingsmessig sett forholdsvis bra, men kvaliteten må sies å stå noe tilbake, særlig for høi og korn.

Slutten av september og hele oktober måned hadde rikelig nedbør, som delvis kom som sluddbyger. November måned var omtrent uten nedbør i de tre første uker, siste uke falt en del sne. Høstpløingen blev frasiggjort denne måned. I desember måned var og liten nedbør, bare 10,7 mm., og denne kom som sne, men noe virkelig føre blev det ikke. Den sparsomme nedbør i november og desember måned førte til at det blev vannmangel flere steder.

Mære i januar, 1936.

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Debet

Driftsregnskap

	Utgifter:	
Lønninger		kr. 13,203.85
Myrundersøkelser, inkl. reiseutgifter	»	1,954.75
Møter	»	382.73
Meddelelsene og årsmeldingen fra		
Forsøksstasjonen:		
Trykning	kr. 2,644.00	
Andre utgifter	» 892.95	
	_____	» 3,536.95
Kontorutgifter og revisjon	»	3,352.18
Bibliotek og trykksaker (avskrevet)	»	396.89
Inventar (avskrevet)	»	738.82
Depotavgift	»	268.00
Trøndelagens myrselskap, bidrag	»	1,000.00
Bidrag til torvhesjer m. v.	»	238.29
Analyser	»	171.90
Inkasso og opkrevning	»	108.59
Avskrevet uerholdelig medlemskontingent	»	165.00
Myrinventeringen:		
Lønn til opmåler	kr. 2,654.00	
Instrumenter, jordbor m. v.	» 986.27	
Analyser	» 458.15	
Reiseutgifter, håndlangerhjelp m. v. ...	» 901.58	
	_____	» 5,000.00

	Hovedkontorets utgifter	kr. 30,517.95
Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap) »		32,055.00
Forsøksanstalten i torvbruk (se særskilt regnskap) »		1,629.77

Balanse, overskudd		Kr. 64,202.72
		2,875.31

		Kr. 67,078.03

hovedregnskap for 1935.

taps-konto.

for 1935.

Kredit

Inntekter:

Statsbidrag:

Ordinært	kr. 22,000.00
Ekstraordinært	» 4,000.00
Medlemmers årspenger	» 1,215.00
Renter av legater og bankinnskudd	» 13,593.36
Livsvarig medlemskontingent	» 500.00
Inntekter av «Meddelelsene»	» 2,296.70
Bidrag fra A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond	» 5,000.00

Hovedkontorets inntekter kr. 48,605.06

Forsøksstasjonen på Mæresmyren (se særskilt regnskap) »	16,880.92
Forsøksanstalten i torvbruk (se særskilt regnskap) »	1,592.05

Kr. 67,078.03

Det norske myrselskaps

Balanse-
Formuesstillingen

Debet

Aktiva:

Legatmidlers konto:

Anbragt i obligasjoner kr. 396,004.10
 » i Akers Sparebank » 4,376.50

_____ kr. 400,380.60

1 aktie i Rosenkrantzgaten 8 » 1,000.00

Anleggsverdier:

Hovedkontoret, inventar kr. 2,500.00
 Forsøksstasjonen på Mæresmyren » 151,383.06
 Forsøksanstalten i torvbruk » 153,649.38

_____ » 307,532.44

Kassebeholdning og bankinnskudd:

Hovedkontoret (i bank) kr. 93.40
 Forsøksstasjonen på Mæresmyren
 (i kasse) » 6.39

_____ » 99.79

Utestående fordringer:

Hovedkontoret, årspenger kr. 190.00
 Forsøksstasjonen på Mære » 329.43
 Forsøksanstalten i torvbruk » 898.30
 Torvmester Skeviks gjeld » 2,935.63

_____ » 4,353.36

Beholdningsverdier:

Forsøksstasjonen på Mære » 6,200.00

_____ **Kr. 719,566.19**

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.
(sign.)

Foranstående stemmer med selskapets
Beholdning av obligasjoner og bankinnskudd stem

Oslo,

A/S REVISION,

hovedregnskap for 1935.

konto.

pr. 31/12—1935.

Kredit

Passiva:

Forsøksanstaltens lån av Torvlånefondet	kr. 140,000.00
—»— gjeld til Hedmark fylke	» 4,000.00
Lånekonto i Chr.a Bank- & Kreditkasse	» 3,000.00
Kassekreditlån i Akers Sparebank (vedr. Forsøksanstalten)	» 1,240.24
Legaters statsrevisjon	» 86.60
Grøndahl & Sønns Boktrykkeri	» 699.89

Legatkapitalkonto:

C. Wedel Jarlsbergs legat	kr. 21,490.65
M. Aakrans legat	» 5,343.45
H. Wedel Jarlsbergs legat	» 10,687.25
H. Henriksens legat	» 60,465.42
Haakon Weidemanns legat	» 127,149.04
Professor Lende-Njaas legat	» 7,499.65
Skogeier Kleist Geddes legat	» 10,528.53
Landbruksdirektør Tandbergs legat ..	» 5,021.05
Musiker A. Juells legat	» 1,079.69
Bankier Johs. Heftyes legat	» 150,000.00
Ingeniør J. G. Thaulows legat	» 1,115.87

» 400,380.60

Kapitalkonto:

Saldo pr. 1/1—1935	kr. 167,283.55
Overskudd	» 2,875.31

» 170,158.86

Kr. 719,566.19

31. desember 1935

5. februar 1936

MYRSELSKAP.

Aasulv Løddesøl.

bøker, som revideres av oss.
mer. Andre beholdninger er ikke kontrollert.

6. februar 1936.

P. I. Borch.

E. M. Rønning.

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Debet

Driftsregnskap

Utgifter:	
Forsøksdrift på Mæresmyren	kr. 12,514.90
Spredte forsøk	» 2,027.31
Vedlikehold	» 1,400.24
Assuranse, kontorutgifter m. v.	» 1,286.02
Avskrevet påkostning:	
Nydyrking	kr. 157.06
Instrumenter og inventar	» 583.20
Maskiner og redskaper	» 741.42
Bygninger	» 11.85
	» 1,493.53
Lønninger	» 13,333.00
	Kr. 32,055.00

Debet

Balanse-konto

Aktiva:	
Samlet anleggsverdi	kr. 152,876.59
÷ avskrevet (påkostning)	» 1,493.53
	kr. 151,383.06
Utstående fordringer	» 329.43
Beholdningsverdier	» 6,200.00
Kassebeholdning	» 6.39
	Kr. 157,918.88

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.

(sign.)

Foranstående stemmer med selskapets bøker.

Oslo,

A/S REVISION,

forsøksstasjon på Mæresmyren.

taps-konto.

for 1935.

Kredit

Inntekter:	
Salg og forbruk av produkter	kr. 9,163.00
Distriktsbidrag	» 1,125.00
Renter av C. Wedel Jarlsbergs legat	» 863.47
» » H. Weidemanns legat	» 3,029.45
Betaling for utførte forsøk og bidrag til forsøksvirksomheten fra Norsk Hydro	» 1,500.00
Bidrag til forsøksvirksomheten fra Kali-Import A/S	» 300.00
Inntekt av hus på Mære	» 900.00
	Kr. 16,880.92
Tilskudd fra myrselskapets hovedkasse	» 14,638.83
	Kr. 31,519.75
Balanse, underskudd	» 535.25
	Kr. 32,055.00

pr. 31/12 1935.

Kredit

Passiva:	
Kapitalkonto	kr. 158,454.13
÷ Balanse, underskudd	» 535.25
	kr. 157,918.88
	Kr. 157,918.88

31. desember 1935

5. februar 1936

MYRSELSKAP.

Aasulv Løddesøl.

Beholdninger og utestående er ikke kontrollert.

6. februar 1936.

P. I. Borch.

E. M. Rønning.

Det norske myrselskaps

Vinnings- og

Debet

Driftsregnskap

Utgifter:

Renter av kassekreditlån i Akers Sparebank for 1935 ..	kr. 126.07
Administrasjon	» 44.20
Avgifter	» 213.96
Torvstrødriften	» 227.74
Brenntorvdriften	» 71.40
Avskrevet på anleggsverdier (solgt materiell)	» 630.00
» » utestående	» 316.40
	Kr. 1,629.77

Debet

Balanse-konto

Aktiva:

Samlet anleggsverdi	kr. 154,279.38
— avskrevet	» 630.00
	kr. 153,649.38
Utestående fordringer vedkommende torvstrø- og brenntorvdriften	» 898.30
Torvmester Skeviks gjeld til hovedkontoret	» 2,935.63
	Kr. 157,483.31

Oslo,

DET NORSKE

Carl Løvenskiold.
(sign.)

Foranstående stemmer med selskapets

Oslo,

A/S REVISION,

forsøksanstalt i torvbruk.

taps-konto.

for 1935.

Kredit

Inntekter:	
Renter av torvmester Skeviks gjeld for 1935	kr. 197.60
Solgt diverse materiell	» 630.00
Torvmesterens forpaktningavgift for 1935	» 764.45
	Kr. 1,592.05
Balanse, underskudd	» 37.72
	Kr. 1,629.77

pr. 31/12 1935.

Kredit

Passiva:	
Lån av Torvlånefondet	kr. 140,000.00
Distriktslån av Hedmark fylke	» 4,000.00
Kassekreditlån i Akers Sparebank	» 1,240.24
Tilskudd fra hovedkassen 1934	kr. 1,489.12
» » » 1935	» 681.12
	» 2,170.24
Kapitalkonto	kr. 10,110.55
Balanse, underskudd	» 37.72
	» 10,072.83
	Kr. 157,483.31

31. desember 1935

5. februar 1936

MYRSELSKAP.

Aasulv Løddesøl.

bøker, som revideres av oss.

6. februar 1936.

P. I. Borch.

E. M. Rønning.

Bemerkninger til regnskapet.

Driftsregnskapet for 1935 viser en inntekt av kr. 67,078.03 og en utgift av kr. 64,202.72. Regnskapsmessig fremkommer altså et overskudd av kr. 2875.31, som er benyttet til avbetaling på gammel gjeld.

Inntekter: De viktigste forskyvninger på inntektssiden sammenlignet med forrige års regnskap er en økning av det ordinære statsbidrag med kr. 1,000.00 samt kr. 4,000.00 i ekstraordinært statsbidrag til selskapets arbeide for øket brenntorvdrift for å spare vernskogen. Dessuten utgjorde bidraget fra A/S Norsk Varekrigsforsikrings Fond kr. 2,000.00 mer enn foregående år. Forøvrig har selskapet i 1935 fått refundert en del utlegg vedkommende myrundersøkelser innen Troms, Nordland, Telemark og Aust-Agder fylker. Dette er kommet til fradrag på kontoen «Myrundersøkelser» og fremgår følgelig ikke av det trykte regnskap. Forskyvningene på de øvrige inntektskonti er små. Dette gjelder såvel for hovedkontorets vedkommende som for forsøksstasjonen på Mæresmyren og for anlegget i Våler.

Utgifter: De største forskyvninger vedkommende hovedkontoret finner vi på lønningskontoen. Økningen — som utgjør ca. kr. 1,400.00 — skyldes høiere lønn til torvkonsulenten på grunn av de utvidede brenntorvundersøkelser, og lønn i ca. 4 måneder til en midlertidig assistent som har arbeidet med undersøkelser vedkommende brenselsforholdene i kystdistriktene. Forsøksstasjonens utgifter er øket med ca. kr. 1,500.00 i 1935, mens der for Våleranlegget er liten forskyvning fra forrige år.

For myrinventeringen er også i 1935 ført særskilt regnskap, hvorav et utdrag er tatt inn i hovedregnskapet.

Formuesstillingen: Selskapets gjeld er i 1935 nedbetalt med kr. 5,564.81. Pr. 31/12—35 utgjør restgjelden kr. 9,026.73 plus Torvlånet. Utestående fordringer er i årets løp redusert med kr. 1,560.64, herav er som tap avskrevet kr. 481.40. Pr. 31/12—35 utgjør de utestående fordringer i alt kr. 4,353.36. Av dette beløp er nok en del uerholdelig. Til avskrivning på Legatkapitalkonto kommer i 1935 et beløp stort kr. 1,382.96, nemlig restbeløpet av det sperrede innskudd i Centralbanken for Norge. Tidligere er på denne konto avskrevet kr. 722.61.

Den i legatenes statutter fastsatte økning av grunnkapitalen utgjorde i 1935 kr. 1,519.23. Dessuten overtok selskapet pr. 31/1—35 skogeier Kleist Geddes legat, opprettet ved testament av 15. januar 1926. Legatets størrelse utgjorde ved overtagelsen kr. 1 052 655. Herav er kr. 10,000.00 anbragt i en 2. prioritets pantobligasjon i nedennevnte eiendommer i Storelvdal:

Gr.nr. 13, br.nr. 7, Brenna, av skyld mark 7,95.

— 13, — 3, Vesterheim, av skyld mark 1,37.

— 13, — 34, Fjeldheim, av skyld mark 0,40.

— 33, — 13, Brenna Ledsagerteig, av skyld mark 0,75.

I henhold til legatstifterens bestemmelse er denne obligasjon ikke rentebærende, men obligasjonen skal nedbetales efter hvert med en viss prosent av nettoen ved tømmerhugst.

JORDØDELEGGELSEN VED TORVSTIKNING I VÅRE KYSTBYGDER.

Foredrag på årsmøte i Det norske myrselskap den 3. mars 1936.*)

Av sekretær dr. Aasulv Løddesøl.

LANGS DEN NORSKE VESTKYST fra Rogaland til og med Finnmark brukes i stor utstrekning torv som brensel. Hvor lenge denne torvstikning har pågått, savner vi dessverre sikre opplysninger om. De eldste historiske optegnelser om torvbrensel er samlet av forstmester P. Chr. Asbjørnsen og meddelt i hans bok: «Torv og Torvdrift», trykt i Christiania i 1868. Han nevner her at det er sannsynlig at man benyttet torv i Møre allerede på Harald Hårfagres tid. Som støtte for dette anføres at Einar Ragnvaldsson, sønn av Ragnvald Mørejarl, som forlot landet og slo sig ned på Orknøyene, fikk tilnavnet «Torv-Einar» nettop fordi han lot skjære torv som han benyttet til brensel istedenfor ved. Dette foregikk altså på Orknøyene, men det er sannsynlig at han har kjent bruken av brenntorv fra sine hjemlige trakter. På den annen side nevner Asbjørnsen det eien-dommelige i at de gamle norske lover, som utførlig behandler forholdene på landsbygden, ingen bestemmelser har om torvmyrene.

Det første sikre bevis for at torv blev benyttet på Vestlandet, har man fra det 16. århundre. Ved utgravninger av Selje klosterruiner i Sogn og Fjordane fylke fant man i 1867 torvaske på flere skorstener. Selje kloster har ikke vært bebodd siden reformasjonen, altså må man ha benyttet torv før reformasjonens innførelse i 1536.

Fra Jæren daterer den første beretning om torvdrift sig til 1745 (Universitetsbibliotekets Manuskriptsamling, nr. 333). Det opplyses i vedkommende kilde at på Jæren var torv da det eneste som bruktes til brensel.

Fra Nord-Norge har jeg ingen sikre oppgaver kunnet finne, men det er mulig at brenntorv kom senere i bruk der enn lengere sydpå.

Vi må altså gå ut fra at torv har vært mer eller mindre benyttet

*) En del citater og detaljer som det ikke blev tid til å gå nærmere inn på under foredraget, vil her bli tatt med.